

Allameh Tabataba'i University

Faculty of Persian Literature and Foreign Languages

Department of Translation Studies

**A Thesis Submitted to the School of Graduate Studies in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master of Arts Degree in
English Translation Studies**

**A CDA Approach to Translation Strategies in Political
Discourse**

By Reza Shams

Advisor: Dr. Farzaneh Farahzad

Reader: Dr. Hussein Mollanazar

Examiner: Dr. Salar Manafi Onari

June 2012

Allameh Tabataba'i University

Faculty of Persian Literature and Foreign languages

Department of Translation Studies

**A Thesis Submitted to the School of Graduate Studies in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master of Arts Degree in
English Translation Studies**

**A CDA Approach to Translation Strategies in Political
Discourse**

By Reza Shams

Advisor: Dr. Farzaneh Farahzad.....

Reader: Dr. Hussein Mollanazar.....

Examiner: Dr. Salar Manafi Onari.....

June 2012

فرم گردآوری اطلاعات پایان‌نامه‌ها

کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان: رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی به راهبردهای ترجمانی در گفتمان سیاسی	
نویسنده / محقق: رضا شمس	
مترجم: -	
استاد راهنما: دکتر فرزانه فرحزاد استاد مشاور: دکتر حسین ملانظر استاد داور: دکتر سالار منافی	
کتابنامه: دارد	واژه نامه: ندارد
نوع پایان نامه: ☐ بنیادی	☐ توسعه‌ای
☒ کاربردی	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد سال تحصیلی: 1390-91	
محل تحصیل: تهران نام دانشگاه: علامه طباطبائی دانشکده: ادبیات فارسی و زبانهای خارجی	
تعداد صفحات: 168 گروه آموزشی: مترجمی زبان انگلیسی	

کلید واژه ها به زبان فارسی:

تحلیل گفتمان انتقادی: نوعی رویکرد انتقادی به تحلیل متن و گفتار و در کل گفتمان است که هدف اصلی آن مطالعه رابطه میان گفتمان، ایدئولوژی و روابط قدرت در بافت اجتماعی و سیاسی است. تحلیل گفتمان انتقادی در پی آشکار کردن الگوهای گفتمانی ایدئولوژیکی با استفاده از ابزار زبانشناختی و نشانه‌شناختی است.

ایدئولوژی: عبارت است از مجموعه باورهای بنیادین یک گروه و اعضای آن، که ماهیتی پیچیده و انتزاعی دارد. در تحلیل گفتمان انتقادی، ایدئولوژی رابطه جداناپذیری با قدرت دارد بدین معنا که برای ایجاد، حفظ، تغییر یا مقاومت در برابر روابط قدرت استفاده می‌شود.

قدرت: عبارت است از توانایی یک فرد، افراد، گروه یا نهاد در تاثیرگذاری، کنترل یا محدود کردن رفتار و باورهای فرد، افراد، گروه یا نهاد دیگر. این توانایی ممکن است اشکال گوناگونی همچون قدرت مالی، نظامی، اطلاعاتی، سیاسی و غیره داشته باشد.

گفتمان: عبارت است یک یا مجموعه‌ای از متون، گفت‌وگوها، ... در مورد موضوع یا حیطه شناختی خاص.

راهبرد ترجمانی: عبارت است از انتخاب‌های زبانشناختی آگاهانه و هدفمند یک مترجم هنگام ترجمه.

چکیده

از دیدگاه تحلیل گفتمان انتقادی، ایدئولوژی‌های حاکم و ساختار مرتبه‌ای جامعه در تولید گفتمان که شامل ترجمه

نیز می‌شود، موثر است. در تحلیل گفتمان انتقادی، مفاهیم قدرت و ایدئولوژی نقاط کانونی هستند. این مفاهیم در مطالعات ترجمه بعد از چرخش فرهنگی اهمیت بسیاری یافتند. تحقیق حاضر در پی بررسی رابطه میان ایدئولوژی‌های حاکم و ساختار مرتبه‌ای در ایران و ترجمه گفتمان سیاسی به طور کل و ترجمه علوم سیاسی به طور خاص است. به همین جهت، روایات تحلیلی از جنگ ایران و عراق به زبان انگلیسی و ترجمه آنها به زبان فارسی با استفاده از مدل نقد ترجمه فرحزاد (2012) که بر پایه تحلیل گفتمان انتقادی است و مدل تکنیک‌های ترجمانی مولینا و آلبر (2002) بررسی شد تا راهبردهای ترجمانی ایدئولوژیکی در ترجمه این روایات تحلیلی مشخص گردد.

الف. موضوع و طرح مسئله (اهمیت موضوع و هدف):

تحقیق حاضر نشان می‌دهد که ترجمه نه یک عمل انفعالی و خنثی بلکه فعالیتی کنشی و اجتماعی است. بدین معنا که مترجم یک عامل اجتماعی است که در ترجمه یک متن یا گفتار جایگاهی ایدئولوژیک اتخاذ می‌کند و این جایگاه ایدئولوژیک که متاثر از ایدئولوژی‌های حاکم در یک جامعه است بر ترجمه بعنوان روند و محصول تاثیر بسزایی دارد. به عبارت دیگر، به جز مفهوم امانت داری در ترجمه و ترجیحات ادبی مترجم، مفاهیم دیگری چون ایدئولوژی و قدرت در ترجمه تاثیرگذار است. بدین جهت این تحقیق در پی بررسی رابطه میان ایدئولوژی‌های حاکم در ایران و ترجمه روایات تحلیلی جنگ ایران و عراق از دیدگاه تحلیل گفتمان انتقادی است.

ب. مبانی نظری شامل مرور مختصری از منابع، چارچوب

نظری و پرسش‌ها و فرضیه‌ها:

تحقیق حاضر در چهارچوب نظری سه وجهی پیشنهادی فرحزاد (2012) صورت گرفته است. این سه وجه عبارتند از تحلیل گفتمان انتقادی، انتخابهای ترجمانی و مفهوم بینامتنیت. مدل‌های استفاده شده در این تحقیق عبارتند از مدل نقد ترجمه فرحزاد (2012) که شامل نقد ترجمه در سه سطح متنی، پیرامتنی و نشانه‌ای است و همچنین مدل تکنیک‌های ترجمانی مولینا و آلبر (2002) که شامل هیجده نوع تکنیک ترجمانی است. پرسش‌های تحقیق اینگونه مطرح شد:

- 1) کدامیک از استراتژی‌های ترجمانی مولینا و آلبر (2002) در ترجمه روایات تحلیلی جنگ ایران و عراق اهمیت ایدئولوژیک دارد؟ و این برچه چیز دلالت دارد؟
- 2) اهمیت ایدئولوژیک چگونه در ترجمه گفتمان سیاسی در سه سطح پیشنهاد شده توسط فرحزاد (2012) باز نمود پیدا می‌کند؟

پ. روش تحقیق شامل تعریف مفاهیم، روش تحقیق، جامعه‌ی مورد تحقیق، نمونه‌گیری و روش‌های نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، نحوه‌ی اجرای آن، شیوه‌گرد آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها:

جامعه‌ی تحقیق: اندازه‌ی جامعه‌ی تحقیق تقریباً 80000 کلمه و متشکل از موارد زیر است:

- 1) کتاب "The Lessons of Modern War: Volume II, the Iran-Iraq War" نوشته‌ی آنتونی اچ. کردزمن و آبراهام آر. وگنر که توسط حسن سلیمانی ترجمه شده است و بصورت آنلاین در

<http://www.aftab.ir> قابل دسترسی می‌باشد. 20000 کلمه اول

کتاب و ترجمه آن بخشی از جامعه تحقیق است.

(2) کتاب "Saddam's War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq

War" نوشته کوین ام. وودز، توماس هولادی، مونیر
الخامری و لیلیا سابارا که توسط داود علمایی کوپایی
ترجمه شده است. 20000 کلمه اول کتاب و ترجمه آن بخشی
از جامعه تحقیق است.

جمع آوری داده‌ها: جامعه تحقیق به چهار بخش تقسیم شد. متن
انتخابی از کتاب اول، ترجمه متن انتخابی از کتاب اول،
متن انتخابی از کتاب دوم و ترجمه متن انتخابی از کتاب
دوم. هر بخش از کتاب مبدأ جمله به جمله خوانده شد و با
ترجمه اش مقایسه شد. هر گونه تغییر مهم در ترجمه جمله در
یک فایل Microsoft Word برای تحلیل ثبت شد. در این مرحله
واحد مورد نظر جمله بود مگر در مواردی که بیش از یک
جمله برای ایجاد رابطه برابری متنی مورد نیاز بود.

تحلیل داده‌ها: بعد از جمع آوری داده‌ها، کتاب‌ها و ترجمه-
های آنها در مدل نقد ترجمه فرحزاد (2012) در سه سطح
متنی، پیرامتنی و نشانه‌ای با رویکرد تحلیل گفتمان
انتقادی مورد بررسی قرار گرفت. در سطح متنی، مدل
مولینا و آلبر (2002) برای دسته‌بندی راهبردهای ترجمانی
مورد استفاده قرار گرفت. برخی از انواع راهبردهای
ترجمانی برای تحلیل دقیق‌تر به زیرمجموعه‌هایی دسته‌بندی
شدند.

ت. یافته‌های تحقیق

(1) استراتژی‌های ترجمانی borrowing ، amplification ،

، modulation ، linguistic compression ، generalization

variation و transposition ، reduction ، particularization در

ترجمه جامع تحقیق دارای بار ایدئولوژیکی هستند.

(2) بیشترین استراتژی ترجمانی مورد استفاده با بار ایدئولوژیکی، reduction است.

(3) محتوای متنی جامع تحقیق بر اساس ایدئولوژیهای حاکم در ایران تغییر پیدا کرده است و با این ایدئولوژیها سازگار شده است. آنچه با این ایدئولوژیهای سازگار نبوده، حذف شده است.

(4) در سطح پیرامتنی و نشانه‌ای، پاورقی‌ها، مقدمه‌ها و نیز تصویر روی جلد ترجمه‌ها، هم‌راستا با ایدئولوژیهای حاکم در ایران، بر حکومت مستبدانه صدام، اعمال خشونت‌بار عراق و آغاز جنگ توسط عراق تأکید کرده‌اند.

ث. نتیجه‌گیری تحقیق:

(1) ترجمه یک فرایند کنشی و اجتماعی است که مترجم در آن بطور مختارانه یا از روی اجبار بر اساس ایدئولوژیهای حاکم در یک جامعه عمل می‌کند.

(2) بجز مسائلی همانند وفاداری و ترجیحات ادبی، عوامل کلی‌تر از جمله ایدئولوژیهای حاکم و روابط قدرت در یک جامعه بر ترجمه بعنوان محصول و فرایند تاثیرگذار است.

(3) با استفاده از رویکرد تحلیل‌گفتمان انتقادی به ترجمه می‌توان اثبات کرد که میان سطح خرد (تولید گفتمان) و سطح کلان (ایدئولوژیهای حاکم و روابط قدرت) رابطه دوطرفه‌ای برقرار است که در آن ترجمه

متأثر از این عوامل کلان است و در تقویت یا تغییر این ایدئولوژی‌ها و روابط قدرت مؤثر است.

صحت اطلاعات مندرج در این فرم بر اساس محتوای پایان نامه و ضوابط مندرج در فرم را گواهی می‌نماییم.

نام استاد راهنما:
دکتر فرزانه فرحزاد

سمت علمی: دانشیار

کتابخانه:

رئیس

نام دانشکده: ادبیات فارسی و زبان های خارجی

In the Name of God

The Merciful

The Compassionate

In memory of those who became eternal in the eight-year war

Acknowledgements

First and foremost, I want to thank God who has always preserved me when I have faltered, and has given me the strength to push on and has helped me through every single step of my life. Then, I want to thank my family, especially my parents, for their love and support. Their very presence beside me has always filled my heart with joy and hope of future. I would like to sincerely thank Dr. Farahzad, my thesis advisor, who took time revising my work thoroughly and for her insightful suggestions and open-mindedness. My thanks also go to Dr. Mollanazar, my thesis reader, for his help in introducing the necessary resources, his proofreading, and finalization of my thesis and for his efforts in expanding and developing translation studies in Iran.

Abstract

From the perspective of critical discourse analysis (CDA), the dominant ideologies of and the hierarchical structure in a society (macrolevel) are influential in production and consumption of discourse (microlevel) including translation as a social practice. The concepts of ideology and power are the focal points in CDA. After the cultural turn, these issues took unprecedented attention in translation studies as well. The present thesis focuses on the relation between the dominant ideologies in Iran and translation of political discourse in general, and political science in particular. In this regard, Farahzad's (2012) CDA-based translation criticism model was used to study the translation of the analytical narratives of the Iran-Iraq war from a critical standpoint, and Molina and Albir's (2002) model was used to determine and categorize the ideologically significant translation strategies used by the translator as an ideological agent at the textual level. It attempted to indicate that translation as an activity is guided by macro-elements in a society besides the concepts of loyalty and the translator's stylistic preferences.

List of Abbreviations

CDA = critical discourse analysis

CL = critical linguistics

DTS = descriptive translation studies

DETS = descriptive-explanatory translation studies

PDA = political discourse analysis

SFG = systemic functional grammar

SL = source language

ST = source text

TL = target language

TT = target text

Table of Contents

Acknowledgments	xi
Abstract.....	xii
List of Abbreviations.....	xiii
1. Chapter One: Introduction.....	1
1.1. Overview	2
1.2. Statement of the problem	2
1.3. Purpose of the Study.....	3
1.4. Significance of the Study	4
1.5. Research Questions	5
1.6. Theoretical Framework	6
1.7. Limitations of the Study.....	6
1.8. Definition of Key Terms	7
2. Chapter Two: Review of the Related Literature.....	9
2.1. Critical Linguistics	10
2.2. Systemic Functional Grammar.....	13
2.3. CDA.....	17
2.3.1. CDA and CL.....	20
2.3.2. Being Critical	21
2.3.3. Principles and Characteristics of CDA	22
2.3.4. Objectives of CDA.....	26
2.3.5. Interdisciplinarity of CDA	30
2.3.6. Practicing CDA	31
2.3.7. Criticism of CDA	41
2.4. Discourse	45
2.5. Political Discourse.....	51
2.6. Ideology.....	55
2.7. Translation and Ideology.....	59
2.8. Translation and Power.....	64
2.9. Descriptive Translation Studies	70

2.10. DTS and CDA	74
3. Chapter Three: Methodology	80
3.1. Overview	81
3.2. Type of Research.....	81
3.3. Corpus	81
3.3.1. Corpus Design	82
3.3.2. Rationale.....	84
3.4. Procedure.....	85
3.4.1. Data Collection.....	85
3.4.2. Data Analysis	86
4. Chapter Four: Data Analysis and Discussion of Results	92
4.1. overview	93
4.2. The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War	93
4.2.1. Textual Level.....	93
4.2.2. Paratextual Level.....	107
4.2.3. Semiotic Level.....	110
4.3. Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War.	119
4.3.1. Textual Level	119
4.3.2. Paratextual Level	128
4.3.3. Semiotic Level	140
4.4. Discussion of Results	145
5. Chapter Five: Conclusion	153
5.1. Introduction	154
5.2. Restatement of the Questions	154
5.3. Conclusions	157
5.4. Pedagogical Implications	160
5.5. Suggestions for Further Study.....	161
References	162
Appendix 1	available on the CD submitted with the thesis

Tables and Figures

Table 1. Sample of amplification strategy in the form of addition in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	94
Table 2. Sample of amplification strategy in the form of lexical choice in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	95
Table 3. Sample of borrowing strategy in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	96
Table 4. Sample of generalization strategy in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	97
Table 5. Sample of linguistic compression strategy in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	98
Table 6. Sample of modulation strategy in the form of change of perspective in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	99
Table 7. Sample of modulation strategy in the form of transitivity shift in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	100
Table 8. Sample of particularization strategy in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	101
Table 9. Sample of reduction strategy in the form of omission in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	102
Table 10. Sample of reduction strategy in the form of lexical choice in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	103

Table 11. Sample of transposition strategy in the form of nominalization in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	104
Table 12. Sample of variation strategy in translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	105
Table 13. Statistical presentation of ideologically significant strategies in translation of the selected text from “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War” based on Appendix 1	106
Table 14. Sample of amplification strategy in the form of addition in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	119
Table 15. Sample of amplification strategy in the form of lexical choice in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	120
Table 16. Sample of generalization strategy in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	121
Table 17. Sample of modulation strategy in the form of change of perspective in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	122
Table 18. Sample of particularization strategy in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	123
Table 19. Sample of reduction strategy in the form of omission in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	124

Table 20. Sample of reduction strategy in the form of lexical choice in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	125
Table 21. Statistical presentation of ideologically significant strategies in translation of the selected text from “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of The Iran-Iraq War” based on Appendix 1	127
Table 22. Various types of footnotes in translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	137
Figure 1. Pie chart presentation of ideologically significant strategies in translation of the selected text from “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War” based on Appendix 1	106
Figure 2. The cover of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	110
Figure 3. The images accompanying the chapters of the translation of “The Lessons of Modern War: Volume II, The Iran-Iraq War”	113
Figure 4. Pie chart presentation of ideologically significant strategies in translation of the selected text from “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of The Iran-Iraq War” based on Appendix 1	127
Figure 5. The cover of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	140
Figure 6. The cover of the translation of “Saddam’s War: An Iraqi Military Perspective of the Iran-Iraq War”	142

CHAPTER ONE

INTRODUCTION